

Vantaan apuvälineohje vuosille 2014 - 2016

VD/4637/00.01.01.01/2014

Terveydenhuoltolain mukaan lääkinällisen kuntoutuksen apuvälinepalvelut ovat osa sairaanhoitoon liittyvää lääkinällistä kuntoutusta. Sosiaali- ja terveysministeriön asetus lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutuksen perusteista tuli voimaan 1.1.2012. Asetuksessa korostetaan apuvälinepalvelujen käyttäjälähtöisyyttä, oikea-aikaisuutta ja yksilöllistä apuvälinetarpeen arviointia.

Asetuksen mukaan apuvälineiden käyttöön luovutus edellyttää apuvälineisiin perehtyneen terveydenhuollon ammattilaisen tai kuntoutuksen apuvälineasiantuntijan tekemää käyttäjälähtöistä, oikea-aikaista ja yksilöllistä apuvälinetarpeen arviointia. Arvioinnissa on otettava huomioon potilaan toimintakyky, elämäntilanne sekä elinympäristön apuvälineen käytölle asettamat vaatimukset.

Apuvälineen tulee edistää potilaan kuntoutumista ja oman elämän hallintaa sekä tukea, ylläpitää tai parantaa toimintakykyä jokapäiväisissä toiminnoissa. Apuvälineellä voidaan myös korvata sairauden tai vamman aiheuttamia haittoja sekä ennaltaehkäistä mahdollisesti suurempia toimintakyvyn muutoksia. Myös eriarvoisuutta ja syrjäytymistä voidaan ennaltaehkäistä mahdollistamalla yhdenvertaiset palvelut kaikille lääkinällisen kuntoutuksen apuvälinepalveluiden käyttäjille.

Apuvälineitä on monenlaisia, ja uusia apuvälineitä kehitetään ja otetaan käyttöön jatkuvasti. Apuvälineitä luovutetaan perusterveydenhuollosta ja erikoissairaanhoidosta alueella sovitun työn- ja vastuunjaon mukaisesti. Etenkin vaikea- tai monivammaisen potilaan apuvälineasioissa tarvitaan eri viranomaisten välistä yhteistyötä.

Apuvälinepalveluiden järjestäminen on lainsäädäntöön perustuva kunnan velvollisuus. Asetus lääkinällisestä kuntoutuksesta (N:o 1015/1991) määrittelee lääkinällisen kuntoutuksen palveluiden tavoitteeksi pyrkiä "parantamaan ja ylläpitämään kuntoutujan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista päivittäisissä toiminnoissa" (3 §). Apuvälineet ovat "lääkinällisen kuntoutukseen kuuluvia lääkinällisin perustein todetun toiminnanvajavuuden korjaamiseksi tarkoitettuja välineitä, laitteita tai vastaavia, joita vajaakuntoinen henkilö tarvitsee selviytyäkseen päivittäisistä toiminnoistaan" (4 §).

Apuvälinepalvelut ovat kuntalaisille maksuttomia. Apuvälinehankintapäätös on terveydenhuollon hoitopäätös, joka perustuu aina yksilölliseen tarveharkintaan. Lääkinällisen kuntoutuksen apuvälinehankintojen lähtökohta on, että hankittava apuväline lisää asiakkaan itsenäistä liikunta- ja toimintakykyä. Vaikeavammaisten potilaiden välttämättömien apuvälineiden hankinta on hankalassa taloustilanteessakin varmistettava. Tämä apuvälineohje on tarkoitettu viitteelliseksi ohjenuoraksi työntekijöille, mutta yksiselitteistä kategorista esim. diagnoosiin perustuvaa ohjetta apuvälineiden hankintakriteereistä ei ole mahdollista antaa, koska kyseessä on aina yksilöllinen asiakkaan tarpeeseen perustuva hoitopäätös. Terveyspalvelujen kuntoutusyksikkö käyttää apuvälinehankintoihin noin 1 125 000 euroa vuodessa ja erikoissairaanhoidon kustannuksissa läpilaskutetaan apuvälineistä suunnilleen saman verran.

Sosiaali- ja terveyslautakunta 10.6.2014 § 13

Vs. Terveyspalvelujen johtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi.

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Liite: Vantaan lääkinällisen kuntoutuksen apuvälineohje

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

Lisätiedot:

Johtava ylilääkäri Kirsi Koljonen, p. 09 8393 4999, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi